

Tajemnica sukcesu – Jak wychować wspaniałe dziecko?

Wychowanie to proces długotrwały i bardzo złożony. Kiedy pojawia się dziecko w rodzinie wszyscy zastanawiają się, kim ono będzie, kiedy dorośnie. Rodzice myślą, co należy uczynić, jakich użyć sposobów, by nie sprawiało kłopotów w domu, w szkole, w kontaktach z rówieśnikami i osobami dorosłymi.

Szczególnie w dzisiejszych czasach jest to proces coraz bardziej skomplikowany. Pogoń za pieniędzmi i wszelkimi dobrami materialnymi jest tak wielki, że wielu rodziców zapomina o swoim podstawowym obowiązku, jakim jest wychowywanie dzieci. Niektórzy oczekują, że obowiązki te przejmie od nich szkoła, kościół lub jakieś inne organizacje powołane w tym celu. Ale nie jest to możliwe. Co prawda instytucje te zajmują się wychowywaniem i czynią to z różnym skutkiem, ale podstawy zdobywa się w domu rodzinnym i od tego zależy w dużej mierze, jakie osiągniemy rezultaty wychowawcze.

Niezawodnej recepty wychowania nie ma, ale można zastosować pewne metody i środki, gdzie ta trudna sztuka może się udać. Stosując je świadomie i rozważnie przy pełnej odpowiedzialności osób dorosłych, można odpowiednio ukształtować osobowość zarówno całkiem małych dzieci, jak i nastolatków. Można nauczyć swoje dzieci odróżniać to, co mogą mieć, od tego, kim mogą się stać. Można nauczyć je zadowolenia z życia, wiary we własne siły i możliwości, radości i aktywności.

Są pewne podstawy, na których opiera się wychowanie. Nie trzeba mieć do nich dużych pieniędzy czy pięknych samochodów. Wystarczy zacząć od bardzo prostej rzeczy tj. od traktowania dziecka z takim samym szacunkiem, jakim cieszą się dorośli. Szanując jego prawo do prywatności, podziwiając go i dostrzegając nawet najmniejsze sukcesy, sprawiamy, że więź między rodzicami, a dzieckiem jeszcze bardziej się zacieśnia. Dziecko wtedy chętnie zwierza się nam ze swoich problemów, a nie szuka wsparcia w grupach rówieśniczych, które często mogą mieć negatywny wpływ na jego rozwój.

Inną podstawową zasadą jest miłość bezwarunkowa, bez żadnych wymagań, współczująca i wyrozumiała, sprawiająca, że kochamy swoje dziecko takim, jakim ono jest, a nie takim, jakim chcielibyśmy, by ono było. Ważnym składnikiem równowagi pomiędzy rodzicami, a dziećmi jest podejmowanie decyzji w różnych sytuacjach. W dobrym wychowaniu ważne jest, aby nie podejmować ich pochopnie. Jeżeli nie jesteśmy pewni, czy mamy skarcić dziecko albo nie wiemy, jak zareagować na jego niezwykłą prośbę – odłożmy decyzję na później. Zastanówmy się w spokoju i zdecydujemy, co powinniśmy uczynić. Takie są podstawy, ale co należałoby uczynić, jakie stworzyć zasady rodzicielstwa, które warunkowałyby sukces wychowawczy.

Wielu wychowawców, pedagogów i ludzi zajmujących się wychowaniem szukając źródeł już zrealizowanych sukcesów wychowawczych opublikowali te wskazówki, dzięki którym dzieci osiągnęły sukces, a rodzice wychowali wspaniałe dziecko. Czynnikiem warunkującymi sukces wychowawczy są według tychże naukowców następujące zasady dobrego rodzicielstwa.

1. **POROZUMIENIE** - to najważniejsza ze wszystkich zasad. Bez niej nie mogą prawidłowo funkcjonować wszystkie pozostałe. Jest to jednak jedna z najtrudniejszych rodzicielskich umiejętności. Poszanowanie prawa dziecka do intymności oraz do milczenia wymagają umiejętności komunikacyjnych czyli odpowiednich form rozmowy z dziećmi. Największym problemem współczesnych rodziców i ich dzieci jest brak tych rozmów ze

swymi pociechami. Powoli tworzy się tzw. luka komunikacyjna, ponieważ rodzice za dużo mówią i nie słuchają swoich dzieci. Aby nie dopuścić do powstania tejże luki komunikacyjnej albo zniwelować już powstałą należy przestrzegać następujących rad.

Rodzice muszą zrobić pierwszy krok. Muszą pokazać, że są gotowi słuchać oraz zapoznać się z nowymi sposobami postrzegania dziecięcych problemów. To, co dla dorosłych wydaje się błahe, niepoważne i nic nie znaczące, dla dziecka jest poważnym problemem i sygnałem, że nie może sobie samo z tym poradzić. Dziecku należy mówić o swoich uczuciach, dzielić się z nim swymi przemyśleniami i przekazywać mu swoje emocje. Należy to czynić jednak w spokoju, bez zdenerwowania i w stopniu odpowiadającym wiekowi dziecka. 6-7 latek nie potrzebuje długiego tłumaczenia. Wystarczy kilkoma prostymi zdaniami powiedzieć mu o tym, co czujemy. Im dziecko jest starsze, tym nasza odpowiedź musi być bardziej przemyślana i dojrzała. Najważniejsze jest to, aby rodzice w porę zorientowali się, czego dziecko oczekuje, a wtedy mogą uniknąć wielu kłopotów wychowawczych.

We współczesnym świecie rodzice często stosują negatywne formy porozumiewania się, które wg nich mają służyć dobremu wychowaniu, ale dla dziecka są raniące. Należą do nich krytykanctwo, oskarżenia, pouczanie, poniżanie, ocenianie, komenderowanie, straszenie i wiele innych. Czasami dziecko słyszy :”**Wyglądasz jak oberwaniec.**” To dla dziecka jest poniżeniem. A przecież to rodzice finansują stroje swoich dzieci i skąd to ich zdziwienie o wyglądzie pociech ? Albo „**Beznadziejnie odrobiłeś pracę domową** “ To negatywne ocenianie. Wystarczyło poświęcić trochę czasu, by dopilnować dziecko, szczególnie to w młodszym wieku szkolnym, by poprawnie i estetycznie odrobiło pracę domową. Pomóc mu swoimi wskazówkami, jak to zrobić, by rodzic i nauczyciel był zadowolony. Zdobyte w tym wieku nawyki poprawności i dokładności na pewno przyniosą pozytywne rezultaty w przyszłości. Innym razem mówimy : „**Natychmiast do łóżka!**” To komenderowanie. A wystarczy powiedzieć: „**Jutro czeka Cię trudny dzień. Musisz być wypoczęty. Pora już iść spać.**” To zdanie będzie zupełnie inaczej odebrane przez dziecko niż wcześniej wydany rozkaz. To tylko niektóre przykłady, które zamiast skłaniać do posłuszeństwa budzą sprzeciw, a w przypadku małych dzieci – strach. Jeżeli te negatywne formy komunikowania się między rodzicami i dziećmi będą trwały latami to nie poradzą sobie ani rodzice, ani nauczyciele.

2. Drugą zasadą dobrego wychowania jest **zachęcanie dziecka do rozwoju intelektualnego** Dziecko idąc przez życie bez przerwy napotyka nowe sytuacje wymagające od niego twórczego i krytycznego myślenia. Zadaniem rodziców jest wyposażyć dziecko w taki zasób wiedzy i doświadczeń, by były one przygotowane do podejmowania takich wyzwań. Należy więc tworzyć w domu atmosferę sprzyjającą twórczemu myśleniu, zachęcając dziecko do wymyślania nowych, niezwykłych sytuacji. Rodzice nie kontrolują wtedy dziecka na każdym kroku. Czuwają tylko, by nie zrobiło sobie krzywdy.

3. Inną ważną zasadą jest „**przestrzeganie dyscypliny**” Wspólnie z dziećmi należałoby ustalić reguły i zasady. Należy pamiętać wtedy, że muszą one obowiązywać obydwie strony . Rodzina żyje wtedy w określonych przez siebie granicach. Rodzice nie wtrącają się nieustannie w działania dzieci, nie pomagają im i nie doradzają, nie ulegają wszystkim żądaniom dziecka, bo nie ma to nic wspólnego z miłością rodzicielską, i co najważniejsze nie są nadopiekuńczy. Kiedy jednak dzieci zawiodą ich zaufanie i naruszą obowiązujące zasady muszą ponieść konsekwencje swego zachowania.

4. Ważnym zagadnieniem w wychowaniu jest „**uczenie szacunku do samego siebie.**” Potrzeba bycia kochanym i podziwianym istnieje w nas od wczesnego dzieciństwa. Dlatego należy chwalić dzieci nawet za najmniejsze osiągnięcie, wpajać im przekonania o ich wysokiej wartości powtarzając im bez końca, że potrafią poradzić sobie z każdą nową sytuacją. Rosnąca pewność siebie na pewno zmieni się w odwagę, a potem w wytrwałość w

dążeniu do celu. Tego właśnie najbardziej brakuje większości dzieci, a ich cierpienie z powodu niskiej samooceny jest niezrozumiałe dla wielu dorosłych.

W budowaniu wysokiej samooceny dziecka, a tym samym w osiąganiu przez rodziców sukcesów wychowawczych, jest nagradzanie dzieci. Rodzice stosując tę metodę zapominają o ważnym warunku : nagroda musi być dawana w odpowiednim czasie i z właściwego powodu. Dlatego należy unikać nieszczerych pochwał, na jakie dziecko nie zasłużyło, ale też uważać, by nie przedobrzyć i nie pozostawić bez pochwały prawdziwego osiągnięcia. Nagradzajmy hojnie, ale tylko wtedy, gdy na to zasłużą, bo tylko wtedy nagroda ma sens. Zbyt częste i niezasłużone nagrody sprawiają, że dziecko uzależnia się od nagród, traci szacunek do samego siebie i w efekcie nie ma żadnych osiągnięć. W nagradzaniu najważniejsze jest ukształtowanie w dziecku nawyku osobistej satysfakcji z dobrze wykonanego zadania. To jest najprawdziwsza i najlepsza nagroda.

5. By osiągnąć sukces wychowawczy i wychować wspaniałe dziecko należy **„nauczyć je szanować wartości”**. To obok porozumienia jedna z trudniejszych umiejętności rodzicielskich. W kształtowaniu wartości wielkie znaczenie odgrywa w dzisiejszym świecie telewizja. To ona ustala wzorce, kształtuje postawy naszych dzieci i niestety w dużej mierze niszczy nasze wartości. Sama telewizja nie jest złem, złe jest tylko nasze uzależnienie od niej. Pozwalamy dzieciom na kilkugodzinne oglądanie różnych programów telewizyjnych nie zastanawiając się nad ich konsekwencjami. Rodzice mają spokój, bo dziecko jest zajęte i nie przeszkadza.

Każdy rodzic przez cały czas powinien pamiętać o tym, że najlepszym gruntem przekazywania dzieciom wartości etycznych jest rodzina oparta na szacunku, miłości i równym traktowaniu wszystkich jej członków.

Smutną refleksją obecnych czasów jest zagadnienie pieniędzy. Dzisiaj jest to wartość, która zastąpiła wszystkie pozostałe. W wychowaniu dzieci rodzice muszą uważać, żeby dziecko nie przywiązywało zbyt wielkiej wagi do pieniędzy. Nie należy również używać pieniędzy jako nagrody np. za dobre stopnie lub jako kary np. byłeś niegrzeczny, więc nie dostaniesz kieszonkowego. Pieniądze nie powinny mieć żadnego związku z zachowaniem dziecka. Rodzice powinni okazywać dziecku uczucia, chwalić je, a nie nagradzać materialnie.

6. Ostatnią zasadą w osiągnięciu sukcesu wychowawczego jest **„nauczenie dziecka nawiązywania kontaktów społecznych.”** Zawierania i podtrzymywania znajomości uczymy dziecko już w dzieciństwie i dobrze jest, by doskonaliło ono tę umiejętność do końca życia. Jeżeli dziecko posiada tę umiejętność rodzice mają pewność, że ich dzieci będą żyły pełnią szczęśliwego życia, a nie wegetowały samotnie na jego marginesie. Rodzice muszą nauczyć dziecko wiary w to, że ktoś chce się z nimi zaprzyjaźnić bez względu na to czy jest biedny czy bogaty, ładny czy brzydki, że ważne jest to kim jest i jakimi kieruje się w życiu wartościami.

Są to zadania bardzo trudne, ale możliwe do wykonania. Coraz więcej rodziców pragnie wychować swoje dzieci w sposób świadomy i zamierzony. Nie chodzi o to, by wychować geniuszy, ale dzieci rozsądnych, rezolutnych, odpornych na stres i niepowodzenia, przygotowanych na każdą sytuację życiową, a przy tym zadowolonych z życia.